

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради Університету
від 30 листопада 2022 р. (протокол №10),
введеним в дію наказом від 30.11.2022
№ 615

ПОРЯДОК

**встановлення фактів порушення академічної доброчесності
у дисертаціях і наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові
результати дисертацій, на здобуття ступеня доктора філософії
та скасування рішень разових спеціалізованих вчених рад
Київського університету імені Бориса Грінченка**

1. Загальні положення

1.1. Порядок встановлення фактів порушення академічної доброчесності у дисертаціях і наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертацій, на здобуття ступеня доктора філософії та скасування рішень разових спеціалізованих вчених рад Київського університету імені Бориса Грінченка (далі – Університет) (далі – Порядок) розроблено на виконання Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 №44 (зі змінами) (далі – Порядок присудження), з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», згідно з Положенням про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів освіти Університету (далі – Положення про академічну доброчесність Університету), Кодексом корпоративної культури Університету та іншими нормативно-правовими актами.

1.2. Метою даного документа є регламентування порядку встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами ступеня доктора філософії (далі – здобувач) у дисертаціях та наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертацій, на здобуття ступеня доктора філософії та скасування рішення разових спеціалізованих вчених рад (далі – разова рада) про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертаціях та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертацій, фактів порушення академічної доброчесності, зокрема наявність фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

1.3. Порушенням академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, на здобуття ступеня доктора філософії вважається:

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в наукових дослідженнях;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються наукових досліджень;

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів. Відповідно до п. 9 Порядку присудження «не вважається самоплагіатом використання здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані здобувачем в анотації дисертації».

2. Порядок встановлення фактів порушення академічної доброчесності у дисертаціях та наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертацій, на здобуття ступеня доктора філософії

2.1. Дотримання академічної доброчесності здобувачем ступеня доктора філософії у дисертації та публікаціях, в яких висвітлено результати дисертації, передбачає:

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної наукової, творчої діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;
- самостійне виконання дисертації.

2.2. Контроль за дотриманням норм академічної доброчесності здобувачами ступеня доктора філософії покладається:

- при написанні дисертації та наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, – на наукових керівників здобувачів ступеня доктора філософії;
- при публічній презентації, попередній експертизі дисертації, підготовці висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рекомендації дисертації до публічного захисту – на завідувача кафедри, де здійснюється публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення, експертів, призначених завідувачем кафедри з метою розгляду дисертації та наукових публікацій, декана факультету;
- при атестації, публічних захистах здобувачами дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії – на голову разової спеціалізованої вченої ради Університету і членів разової ради – рецензентів та офіційних опонентів.

2.3. Установлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачем ступеня доктора філософії у дисертації та наукових публікаціях, в яких висвітлено результати дисертації, в Університеті проходить за процедурою:

1) Науковий керівник з метою надання здобувачу висновку наукового керівника вивчає дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлено наукові результати дисертації, щодо дотримання здобувачем академічної доброчесності та готує висновок, в якому обов'язково зазначає про наявність/відсутність виявлених фактів порушення академічної доброчесності, зокрема фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, самоплагіату, у дисертації та наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації;

2) Здобувач ступеня доктора філософії звертається до Бібліотеки Університету з метою здійснення автоматизованої перевірки дисертації та наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, на наявність текстових збігів за допомогою спеціалізованого програмного засобу, що використовується в Університеті. Для цього на електронну пошту Бібліотеки library_plag@kubg.edu.ua здобувач надсилає заяву (додаток 1 до цього Порядку), електронні примірники дисертації та наукових публікацій, в яких висвітлено

наукові результати дисертації, і посилання на сайти видань, де розміщено такі наукові публікації;

3) Бібліотека Університету протягом 10 робочих днів після звернення здобувача здійснює перевірку дисертації та наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, і надсилає на електронні адреси здобувача, наукового керівника, завідувача кафедри, на якій відбуватиметься публічна презентація дисертації, Довідку про автоматизовану перевірку дисертації і наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, на виявлення текстових збігів за формою (додаток 2 до цього Порядку) та звіт, згенерований спеціалізованим програмним засобом, через який здійснювалася перевірка;

4) Завідувач кафедри факультету, що реалізує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює підготовку здобувачів ступеня доктора філософії, з метою проведення засідання кафедри для публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення для надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, забезпечує експертизу дисертації і наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, щодо відповідності вимогам та дотримання здобувачем академічної доброчесності (відсутність встановлених фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, самоплагіату з урахуванням п. 1.3 цього Порядку) і підготовку відповідного висновку експертів про дотримання здобувачем академічної доброчесності, зокрема щодо оригінальності дисертації та наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, на підставі експертної оцінки автоматизованого звіту з перевірки дисертації та наукових публікацій, на наявність текстових збігів, згенерованого спеціалізованим програмним засобом, через який здійснювалася перевірка Бібліотекою Університету. З цією метою завідувач кафедри призначає експертів (не менше трьох осіб, з яких щонайменше 2 – доктори наук) з числа науково-педагогічних працівників кафедри та/або залучених до засідання НПП/НП Університету чи інших закладів вищої освіти, наукових установ, які мають науковий ступінь та є компетентними вченими за тематикою дослідження здобувача;

5) Експерти здійснюють експертну оцінку та готують відповідний висновок про дотримання здобувачем академічної доброчесності, зокрема щодо оригінальності дисертації та наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації;

6) Завідувач кафедри організовує проведення публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні кафедри, на якому повідомляється та обговорюється висновок експертів про дотримання здобувачем академічної доброчесності, зокрема щодо оригінальності дисертації та наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації;

7) У разі виявлення фактів порушення здобувачем академічної доброчесності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, завідувач кафедри, експерти зобов'язані

повідомити (у формі письмової заяви) про встановлений факт порушення наукового керівника здобувача, декана факультету, проректора з наукової роботи Університету. Така дисертація не рекомендується до захисту за результатами публічної презентації, надається негативний висновок.

2.4. У висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, у якому відображаються результати обговорення і проведення публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення і який підписується головуючим на засіданні кафедри, з-поміж іншого обов'язково зазначається дотримання здобувачем академічної доброчесності в дисертації та наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації (відсутність встановлених фактів академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, самоплагіату).

2.5. На основі автоматизованого звіту з перевірки дисертації та наукових публікацій на наявність текстових збігів, згенерованого спеціалізованим програмним засобом, через який здійснювалася перевірка, його експертної оцінки кафедрального рівня, висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації голова та члени разової спеціалізованої вченої ради вивчають подану дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлено наукові результати дисертації, щодо наявності/відсутності фактів порушення академічної доброчесності – академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, самоплагіату.

У разі виявлення членами разової ради академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача рецензент (офіційний опонент) зазначає про це у своїй рецензії (відгуку).

2.6. Голова та члени (рецензенти, офіційні опоненти) разової ради Університету:

- під час атестації здобувача оцінюють науковий рівень дисертації та наукових публікацій з урахуванням дотримання здобувачем академічної доброчесності;

- у разі виявлення фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено основні наукові результати дисертації, приймають рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії без права повторного подання дисертації до захисту.

3. Порядок скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради Університету

3.1. Університет має право скасувати рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації незалежно від строку, що минув після присудження разовою радою ступеня доктора філософії.

3.2. Університет протягом трьох місяців з моменту виявлення ним у захищеній дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації або з дня надходження до закладу повідомлення про зазначені факти розглядає питання щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії.

3.3. Повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації може бути подане до Університету будь-якою особою, яка є суб'єктом наукової і науково-технічної діяльності. У повідомленні зазначаються прізвище і власне ім'я (для фізичних осіб) або повне найменування (для юридичних осіб) та адреса особи, обґрунтування і посилання на докази, що підтверджують наведені у ньому обставини.

3.4. Повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, не підписане автором (авторами), а також таке, з якого неможливо встановити авторство, визнається анонімним і розгляду не підлягає.

3.5. Повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації надсилається:

- в електронній формі з накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, на електронну пошту Приймальні ректора Університету kubg@kubg.edu.ua;
- у паперовій формі за підписом особи, що його подає (керівника юридичної особи), на адресу: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053.

Датою подання повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації є дата надходження повідомлення до Університету.

3.6. Повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації розглядається на двох рівнях – факультетському та університетському.

3.7. Повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації передається на розгляд постійно діючої комісії з питань академічної доброчесності факультету (далі – Комісія з академічної доброчесності Факультету), до структури якого входить кафедра, на якій здійснювалася публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення, і яка подавала пропозиції щодо кандидатур до складу разової ради.

3.8. Комісія з академічної доброчесності Факультету протягом двох тижнів з дати надходження повідомлення вивчає обґрунтування і посилення на докази щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, зазначені у повідомленні, та розглядає відповідне питання на засіданні.

До розгляду питання Комісія з академічної доброчесності Факультету може залучати: здобувача, якому присуджено ступінь доктора філософії; його наукового керівника; завідувача кафедри, на якій здійснювалася публічна презентація наукових результатів дисертації здобувачем та її обговорення; експертів, які для публічної презентації здійснювали підготовку висновку експертів про дотримання здобувачем академічної доброчесності, зокрема щодо оригінальності дисертації та наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, на підставі експертної оцінки автоматизованого звіту з перевірки дисертації та наукових публікацій, на наявність текстових збігів, згенерованого спеціалізованим програмним засобом, через який здійснювалася перевірка Бібліотекою Університету; голову та членів разової ради; декана факультету, до структури якого входить кафедра, на якій здійснювалася публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення, і, за потреби, інших фахівців Університету чи інших закладів вищої освіти, наукових установ, які є компетентними вченими за тематикою дослідження здобувача.

3.9. Про дату, час, місце проведення засідання Комісії з академічної доброчесності Факультету інформується особа, яка подала повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, за три робочих дні до дати засідання. Участь зазначеної особи у засіданні Комісії з академічної доброчесності Факультету не є обов'язковою.

3.10. За результатами розгляду повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації Комісія з академічної доброчесності Факультету приймає одне з рішень, протягом трьох робочих днів готує відповідний висновок та передає його голові вченої ради Факультету:

- про залишення без розгляду повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації (якщо повідомлення не відповідає вимогам п. 3.3 цього Порядку);

- про спростування фактів порушення академічної доброчесності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, наведених у повідомленні, і клопотання перед вченими радами Факультету та Університету щодо залишення рішення разової ради в силі;

- про підтвердження фактів порушення академічної доброчесності, наведених у повідомленні, і клопотання перед вченими радами Факультету та Університету щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії.

3.11. Висновок Комісії з академічної доброчесності Факультету розглядається на черговому засіданні вченої ради Факультету. За результатами обговорення приймається одне з рішень:

- схвалити висновок Комісії з академічної доброчесності Факультету щодо спростування / підтвердження фактів порушення академічної доброчесності, наведених у повідомленні, передати його на розгляд Комісією з академічної доброчесності Університету та клопотатися перед Вченою радою Університету щодо: 1) залишення рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії в силі або 2) про скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії;

- повернути висновок Комісії з академічної доброчесності Факультету на доопрацювання.

3.12. Комісія з академічної доброчесності Університету розглядає рішення Комісії з академічної доброчесності Факультету та вченої ради Факультету, за потреби залучаючи до розгляду питання здобувача, якому присуджено ступінь доктора філософії; його наукового керівника; завідувача кафедри, на якій здійснювалася публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення; експертів, які для публічної презентації здійснювали підготовку висновку експертів про дотримання здобувачем академічної доброчесності, зокрема щодо оригінальності дисертації та наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, на підставі експертної оцінки автоматизованого звіту з перевірки дисертації та наукових публікацій, на наявність текстових збігів, згенерованого спеціалізованим програмним засобом, через який здійснювалася перевірка Бібліотекою Університету; голову та членів разової спеціалізованої вченої ради; декана факультету, до структури якого входить кафедра, на якій здійснювалася публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення; голову та/або членів Комісії з академічної доброчесності Факультету, яка розглядала повідомлення, і, за потреби, інших фахівців Університету чи інших закладів вищої освіти, наукових установ, які є компетентними вченими за тематикою дослідження здобувача.

3.13. Комісія з академічної доброчесності Університету вивчає висновок Комісії з академічної доброчесності Факультету та рішення вченої ради Факультету і приймає одне з рішень:

- залишити без розгляду повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації (якщо повідомлення не відповідає вимогам п. 3.3 цього Порядку);

- повернути висновок Комісії з академічної доброчесності Факультету на доопрацювання чи повторний розгляд повідомлення;

- схвалити висновок Комісії з академічної доброчесності Факультету і рішення вченої ради Факультету щодо спростування / підтвердження фактів порушення академічної доброчесності, наведених у повідомленні, винести дане питання на чергове засідання Вченої ради Університету для остаточного рішення.

3.14. Про дату, час, місце проведення засідання Комісії з академічної доброчесності Університету інформуються особа, яка подала повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації за три робочих дні до дати засідання. Участь зазначеної особи у засіданні Комісії з академічної доброчесності Університету не є обов'язковою.

3.15. Питання щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації виносяться на засідання Вченої ради Університету. Про дату, час, місце проведення засідання Вченої ради Університету інформуються особа, яка подала повідомлення, особа, рішення про присудження якій ступеня доктора філософії оскаржується, та у разі потреби члени відповідної разової ради за п'ять робочих днів до дати засідання. Вчена рада Університету на своєму засіданні приймає рішення про скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії або про залишення рішення разової ради в силі. Рішення Вченої ради Університету приймається шляхом відкритого голосування простою більшість голосів присутніх на засіданні членів Вченої ради Університету.

4. Правові наслідки скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради Університету

4.1. У разі скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії після видачі здобувачеві диплома доктора філософії такий диплом вважається недійсним з дня прийняття відповідного рішення.

4.2. Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення Вченою радою Університету щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії інформація про недійсність диплома доктора філософії вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

4.3. У разі скасування рішення разової ради у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації дисертація повторно до захисту не подається.

Додаток 1 до Порядку встановлення
фактів порушення академічної доброчесності

Директору Бібліотеки
Київського університету
імені Бориса Грінченка
Тетяні ОПРИШКО

Посада, на якій працює
здобувач (повністю)
Прізвище, ім'я, по батькові
(повністю)
Номер мобільного телефону

ЗАЯВА*

Прошу здійснити перевірку на виявлення текстових збігів у моїй дисертації
«_____», що подається на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань
_____ за спеціальністю _____, та наукових публікаціях, в яких
висвітлено наукові результати дисертації.

Результати автоматизованої перевірки прошу надіслати на мою
електронну адресу _____, електронну адресу мого наукового керівника
ППП керівника _____ та електронну адресу завідувача кафедри

(вказати назву кафедри, де планується публічна презентація, ППП завідувача та його електронну адресу)

Разом із заявою надсилаю електронні примірники дисертації та наукових
публікацій, у яких висвітлено наукові результати дисертації, і посилання на
сайти, де розміщені наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові
результати дисертації:

«Назва наукової публікації» – посилання на сайт, де розміщена стаття
(наприклад, «Модальність волевиявлення складного речення у синхронії» –
<https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/396>)

і т. д.

Дата

Підпис

*Заяву, електронні примірники дисертації та наукових публікацій, в яких висвітлено
наукові результати дисертації, і посилання на сайти, де розміщені наукові публікації,
надсилаються на електронну пошту library_plag@kubg.edu.ua із зазначенням теми листа
«Перевірка на текстові збіги».

Додаток 2 до Порядку встановлення
фактів порушення академічної доброчесності

ДОВІДКА
про автоматизовану перевірку дисертації та наукових публікацій,
в яких висвітлено наукові результати дисертації,
на виявлення текстових збігів
через систему _____

Прізвище, ім'я, по батькові здобувача _____

Назва дисертації «_____»
_____»

Дата подання на перевірку «_____» _____ 20____ р.

За результатами автоматизованої перевірки на виявлення текстових збігів встановлено, що:

- у дисертації коефіцієнт подібності (відсоток схожості з усіма джерелами)
_____;

- у наукових публікаціях, в яких висвітлено основні наукові результати дисертації, коефіцієнт подібності (відсоток схожості з усіма джерелами):

«Назва публікації» _____;

«Назва публікації» _____;

і т. д.

Директор Бібліотеки Університету _____

(підпис)

Тетяна ОПРИШКО

Відповідальна особа, яка здійснила перевірку _____

(підпис)

(ім'я, прізвище)

«_____» _____ 20____ р.